

**ТИПОЛОГІЯ ПОМИЛОК У ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВИХ ТЕРМІНІВ
ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ****TYOLOGY OF ERRORS IN THE TRANSLATION
OF SCIENTIFIC TERMS USING ONLINE RESOURCES****Шокуров О.В.,***orcid.org/0000-0003-2390-4769**старший викладач кафедри української мови**Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»***Чернявська С.М.,***orcid.org/0000-0002-9438-6965**кандидат історичних наук,**доцент завідувачка кафедри української мови**Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»***Немерцова О.С.,***orcid.org/0000-0001-6765-3741**старший викладач кафедри української мови**Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*

Стаття присвячена аналізу специфіки використання машинного перекладу, попит на послуги якого зростає із швидкістю, яка значно перевищує можливості перекладацької професії. Мета дослідження – виявлення найбільш поширених видів помилок, що містяться у перекладах текстів із науковими термінами із використанням онлайн-ресурсів. Для досягнення поставленої мети обрані відповідні методи, з-поміж яких превалювали описовий і метод дефінування у теоретичній частині та узагальнення, систематизація й метод вибірки, які забезпечили роботу над емпіричною частиною. Наведено дефініції та окреслено підходи до розуміння ключового поняття, опрацьовано еволюційний аспект становлення комп'ютерного перекладу. Узагальнено базові риси такого виду перекладу.

Проведено аналіз переваг і недоліків, виявлених при роботі із найбільш популярними цифровими системами перекладу, такими як Google Translate, Microsoft Translator Bing, MyMemory, Babylon Translator, Reverso Context. Продемонстровано важливість розуміння контексту для забезпечення адекватності перекладу. Наведено підходи до класифікації помилок в системі комп'ютерного перекладу. Шляхом вивчення і детального аналізу цифрових ресурсів, науково-методичної літератури, публіцистичних зразків які вміщують слова (словосполучення)-терміни, – наведено приклади помилок, що найбільш часто допускаються онлайн-перекладачами. З'ясовано, що досягти повної заміни людських іншомовних знань та навичок перекладу на даному етапі неможливо, проте онлайн-перекладачі здатні максимально автоматизувати і оптимізувати даний процес, забезпечити швидкість перекладу, залишивши за користувачем лише функцію контролю за якістю. Як перспектива подальших наукових пошуків, запропоновано дослідити питання побудови термінів шляхом використання внутрішніх ресурсів мови.

Ключові слова: системи машинного перекладу, автоматизація, термінологія, омонімія, контекст.

The article is devoted to the analysis of the specifics of the use of machine translation, the demand for whose services is growing at a speed that significantly exceeds the capabilities of the translation profession. The purpose of the study is to identify the most common types of errors found in translations of texts with scientific terms using online resources. To achieve the goal, appropriate methods were chosen, among which the descriptive and defining method prevailed in the theoretical part and generalization, systematization and sampling method, which provided work on the empirical part. Definitions are given and approaches to understanding the key concept are outlined, the evolutionary aspect of the formation of computer translation is elaborated. The key features of this type of translation are summarized.

An analysis of the advantages and disadvantages found when working with the most popular digital translation systems, such as Google Translate, Microsoft Translator Bing, MyMemory, Babylon Translator, and Reverso Context, was carried out. The importance of understanding the context to ensure the adequacy of the translation has been demonstrated. Approaches to the classification of errors in the computer translation system are presented. Through the study and detailed analysis of digital resources, scientific and methodological literature, journalistic samples containing words (phrases)-terms, examples of errors most often made by online translators are given. It was found that it is impossible to achieve a complete replacement of human foreign language knowledge and translation skills at this stage, but online translators have the ability to automate and optimize this process as much as possible, to ensure the speed of translation, leaving only the function of quality control to the user. As a prospect for further scientific research, it is proposed to investigate the issue of term construction by using the internal resources of the language.

Key words: machine translation systems, automation, terminology, homonymy, context.

Постановка проблеми. Сучасне перекладознавство як самостійна галузь прикладної лінгвістики невпинно поповнюється новими методиками перекладу з однієї мови на іншу, адаптації змісту та формування цілісного контексту. Наукова спільнота та спеціалісти ІТ-сфери активно працюють над втіленням проектів, що дозволяють здійснювати такий переклад у максимально стислі терміни і мінімізувати кількість граматичних, лексичних, пунктуаційних, орфографічних помилок. Разом з тим, за десятки років інтенсивної роботи над вдосконаленням зазначених систем, вони так і не стали бездоганними, відповідно, робота професійного перекладача, його розуміння мовленнєвих традицій країни, акцентів, сленгу, особливостей вживання окремих лексем і синтаксичних конструкцій до цього часу не втрачає свого суспільного значення і цінності. Суттєво інтенсифікується роль та значення «живих знань» в процесі здійснення точного, професійного перекладу, де використовується наукова термінологія, в тому числі пов'язана із збільшенням обсягів експорту та імпорту, обміном науковим досвідом та інформацією між представниками різних країн тощо. Використання онлайн-ресурсів не лише вимагає подальшої перевірки на предмет коректності перекладу, але й обумовлює потребу у застосуванні словників, опрацювання іншомовних оригінальних текстів із подальшим проведенням порівняльного аналізу, в окремих випадках – вдаватися до краудсорсингу.

Разом з тим, ми не можемо ігнорувати той факт, що цифровий переклад де-юре і де-факто присутній у багатьох сферах, а його легітимізація та можливість визнання як прийняттого перекладу на офіційних рівнях – це лише питання часу, розвитку когнітивної лінгвістики й вдалих технологічних рішень. Подібні ідеї леймотивом проходять у низці досліджень вітчизняних та іноземних вчених, з-поміж яких виділяємо роботи Гайдук Н. А. та Кокташ М. Г., присвячені практичним аспектам висвітлення якості перекладу термінології, здійсненої за допомогою ресурсу Google Translate [4]; пролила світло на вказану проблематику і Абабілова Н. М., яка більш детально з'ясувала причини труднощів, які виникають в ході перекладу аббревіатур та систематизувала підходи до забезпечення якості перекладу [1]. Хацер Г. О. в якості предмету свого наукового дослідження обрала банківську термінологію, особливу увагу приділивши препозитивно-атрибутивним словосполученням [9].

Мета дослідження – виявлення найбільш поширених видів помилок, що містяться у пере-

кладах текстів із науковими термінами з використанням онлайн-ресурсів.

Виклад основного матеріалу. Потреба суспільства у застосуванні систем машинного перекладу невпинно зростає. Його популяризація обумовлена не лише ефективністю, але й практичною зручністю, економією часового ресурсу для перекладу великих обсягів даних, здатністю орієнтуватися у величезному інформаційному просторі. Легальне визначення машинного перекладу, яке зустрічається у більшості наукових джерел, зводиться до розуміння даного поняття як процесу перетворення тексту, репрезентованого однією природною мовою у еквівалентний за змістом текст іншою мовою [2, с. 79; 11, с. 2]. Більш розширений та конкретизований підхід знаходимо у розвідках Хорошун О., де попередня думка доповнюється інформацією про те, що переклад такого тексту в повній мірі або частково здійснюється комп'ютером. При цьому, автор зазначає, що вказаний напрям досліджень перебуває на перетині кібернетики, лінгвістики, математики [10, с. 335]. Якщо здійснити короткий екскурс в історію розвитку онлайн-перекладачів, то можна відокремити три основні віхи їх розвитку, які зводяться до 1) використання машинних систем (Google Translate, DeepL), 2) систем автоматизованого перекладу (базуються на накопиченні пам'яті перекладу, тобто попередньо перекладених іншими користувачами мережі сегментів: SDL, memoq), 3) нейронні системи машинного перекладу – результат роботи штучного інтелекту. В їх арсеналі перебуває досить значна кількість зразків перекладу, попередньо здійснених людиною, за рахунок чого із десятків тисяч комбінацій ними обирається найкраща, яка пасує статистично для певного контексту. У психолінгвістичних дослідженнях наголошують, що робота нейромереж базується на принципі конекціонізму із послідовною обробкою інформації (теорія американського лінгвіста Аврама Ноама Хомського (Чомського)). Одним із останніх прикладів використання нейронних мереж у комп'ютерному перекладі – створення додатків для захоплення і одночасного перекладу зображень.

Окреслення генези та формування ключових понять дає змогу виокремити основні риси машинного перекладу, що включає в себе:

– багатоступінчасту систему розкодування інформації, яка передбачає не лише переклад і адаптацію тексту з однієї мови на іншу, але й перетворення комп'ютерних символів на людську мову;

– досягнення результату виключно за участі посередника – спеціальної програми;

– якість перекладу перебуває в залежності від поточного стану та розвитку технологій (інформатики, кібернетики, лінгвістики) та алгоритму, за яким працює електронний ресурс;

– висока швидкість обробки даних при відносно низькому якісному показнику;

– як правило, системи є багатофункціональними, тобто передбачають переклад із кількох мов [5, с. 297–298].

Мережа Інтернет пропонує широку кількість цифрових інструментів перекладу, які можна застосовувати як у вільному доступі, так і на платній основі. Проаналізуємо ресурсний потенціал найбільш популярних систем. В першу чергу, до них належить Google Translate – цифровий продукт компанії Google із доступом до великої кількості мовних пар, функцією ідентифікації мови, голосовим введенням та озвученням перекладу, автоматичного перекладу із сайту / документу у більшості форматів (DOCX, PDF, PPTX, XLSX). Більше того, в систему інтегровано режим словника, який відображає найчастіші варіанти перекладу конкретного слова чи синтаксичних конструкцій. Разом з тим, користувачі Google Translate обмежені у кількості символів, які доступні для одночасного перекладу (до 5000). Непоодинокими є випадки, коли трапляються збої у роботі системи, що впливає на різні пропозиції відносно перекладу ідентичних мовних пар. Що характерно, алгоритм роботи перекладача вибудований у такий спосіб, де англійська мова виступає посередником у перекладі між цілою низкою мов, чим завідомо негативно впливає на кінцевий результат.

Не менш простою та інтуїтивно зрозумілою щодо використання є система Microsoft Translator Bing виробництва компанії Microsoft. У порівнянні із попереднім ресурсом, кількість доступних мов обмежена (69) при аналогічному ліміті на введення; відповідно підтримується аудіовведення, озвучення тексту та автоматична ідентифікація мови. Окрім вказаного, система передбачає можливість редагування перекладу. Відділено окремою функцією перекладач для бізнесу, який запрограмований на специфічну лексику із ділової комунікації. Вбудована пам'ять перекладача автоматично генерує перелік часто використовуваних фраз.

МуМетоду – зручна і більш якісна система перекладу, розробники якої гарантують своїм користувачам конфіденційність, безпеку та приватність. Вона є агрегатором більше мільйона

одиниць професійно перекладеного тексту, проте дана властивість ще не поширюється на сленг та інші зразки релевантних фраз мовного середовища. Система автоматично підтягує приклади застосування слова чи словосполучення в межах цілісної синтаксичної конструкції, тим самим даючи змогу користувачу зорієнтуватися у контекстному застосуванні.

Babylon Translator доступна у використанні як онлайн платформа, так і через додаток на смартфон, персональний комп'ютер, інший пристрій (на платній основі). Подібно функціям Google Translate, можна скористатися послугою введення тексту голосом або перекласти документ. Розробники систематично працюють над удосконаленням програми, тому база даних містить більше 1700 інтегрованих даних із словників, глосаріїв, тезаурусів, енциклопедій із широким спектром тем.

Із власного досвіду застосування в практичній роботі онлайн-перекладачів, поліфункціональним та результативним з позиції якісного перекладу є платформа Reverso Context. Ресурс (панель перекладача) функціонує на основі 16 найбільш популярних мов світу. На даний момент, доступні лише 26 мов, з яких/на які можна здійснити переклад. Аплікація безкоштовна для завантаження. Переклад доступний одразу із синонімічним рядом, наявна функція узгодження слів у реченні. Демонструється надзвичайно велика кількість вживання перекладеного слова в різних форматах, сполученнях, реченнях. Що не менш важливо, платформа орієнтована на реалізацію евристичної функції, яку несуть в собі сучасні засоби перекладу. На противагу Microsoft Translator Bing, Reverso Context пропонує своїм користувачам вивчити нові слова із числа тих, які вже доступні в правильному перекладі. Ми рекомендуємо використовувати такі перекладачі особливо у випадках, коли текст містить значну кількість професіоналізмів і термінології, яка потенційно може включати в себе і образні значення. До прикладу, у англійському дискурсі мультимедійних технологій фігурує поняття *bottleneck*, що в українському відповіднику перекладається як «шишка пляшки», «вузький прохід», «пробка на дорозі». Саме такий варіант перекладу запропонує Google Translate.

Проте, в технічному сенсі – це ресурс, що обмежує виробничі можливості всього процесу, наприклад, обладнання з найменшою пропускну здатністю, нездатність окремого сегменту системи справлятися із заданим об'ємом робіт, що уповільнює виконання наступних операцій

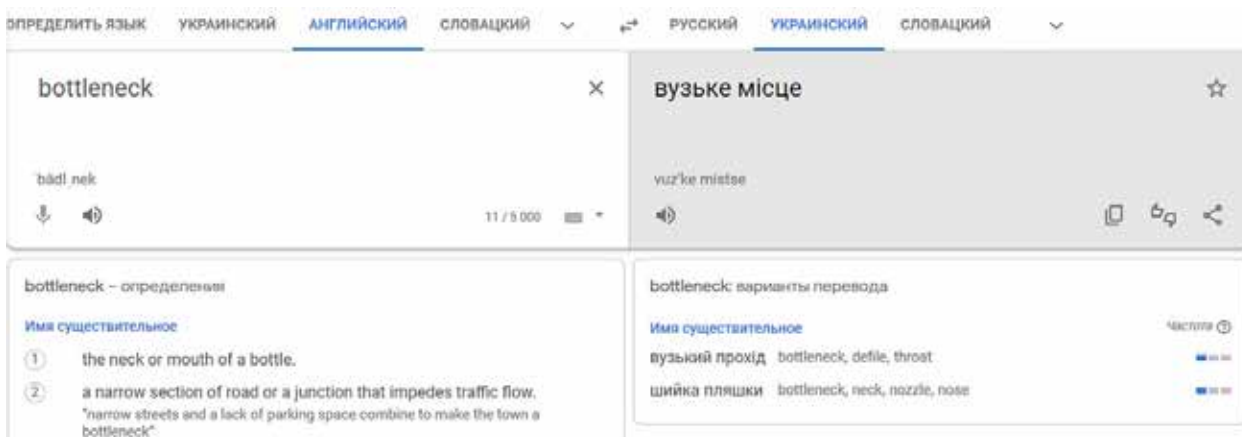

Рис. 1. Переклад слова «bottleneck» з англійської на українську мову (у варіанті Google Translate)

іншими сегментами системи. Такого роду конотацію вдається зрозуміти лише із контексту та прикладів, в межах яких застосовується дана лексема.

До систем онлайн-перекладу ми також включимо і електронні словники, основне завдання яких – задоволення потреб найбільшого числа аудиторії шляхом використання їх переваг: зручності, корисності, швидкості [7, с. 5]. Як видно із вищепроведеного аналізу ефективності роботи перекладачів, всі вони акумулюють в собі дані із офіційних оцифрованих словників. Вибір словника для самостійної роботи залежить від мови, на яку/з якої здійснюється переклад. Так, до прикладу, найбільш авторитетними із числа англійських словників, в тому числі термінологічного спрямування, слід назвати Encyclopaedia Britannica (лексеми та фрази технічних та

виробничих процесів), Longman Dictionary of Contemporary English (сучасна лексика), тлумачний словник Webster’s Dictionary and Thesaurus тощо. Проте, не зважаючи на велику кількість ресурсів, задіяних для онлайн-перекладу тексту, його якість обґрунтовано продовжує залишати кращого. По цей час не існує жодного ресурсу, який би на належному рівні був здатен замінити людські знання, створивши їм гідну конкуренцію у перекладацькій діяльності. Найменша кількість проблем виникає із тими текстами, які насичені словами-інтернаціоналізмами: To remain *competitive*, companies have been cutting labour costs by *offshoring* and *outsourcing* – Щоб залишитися *конкурентноспроможними*, компанії знижують вартість праці за допомогою *офшорингу* та *аутсорсингу*. Зокрема, це стосується спе-

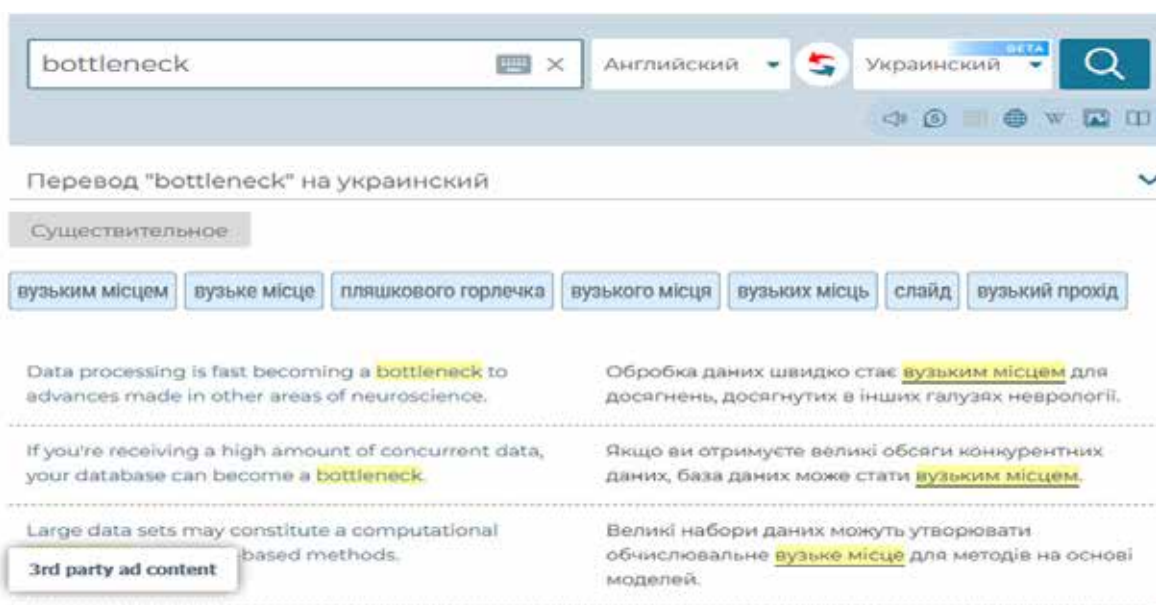

Рис. 2. Переклад слова «bottleneck» з англійської на українську мову (у варіанті Reverso Context)

цифічної лексики: неологізмів, діалектів, сленгу, аббревіатур, професіоналізмів, термінології тощо. Частина з них взагалі немає або не отримала ще відповідників у національних/іноземних мовах, відповідно деякі перекладачі взагалі не знаходять еквівалентів, пропонують метод транслітерації (*venture capital* – венчурний капітал, *private investor* – приватний інвестор, *pension fund* – пенсійний фонд), а в окремих випадках – застосовується описовий спосіб (*data processing equipment* – обладнання для оброблення даних, *single-timelag servo* – система спостереження з одним постійним часом, *high aluminium cement* – цемент з великим утриманням глинозему). Із числа всіх потенційних помилок – перші два випадки найбільш поширені. Разом з тим, Ольховська А. та Хоменко А. пропонують класифікувати помилки в системі комп'ютерного перекладу на три групи:

1) серйозні помилки, які не здатні перекласти окремі фрагменти тексту, перекручують зміст або впливають на упущення смислового фрагменту;

2) помилки, що теоретично здатні вплинути на розуміння тексту реципієнтом, здійснити неоднозначний переклад, в тому числі і помилковий із точки зору його трактування;

3) незначні (пунктуаційні, граматичні, орфографічні) помилки [8, с. 32].

Запропонований дослідницями підхід, на наш погляд, є досить узагальненим, відповідно робота над поліпшенням якості має передбачати ґрунтовну оцінку саме зі сторони когнітивної лінгвістики. Таким чином, на прикладі сучасної термінології із різних сфер продемонструємо типові хиби, з якими мають справу користувачі онлайн-перекладачів. Першочергово, як наголошувалось вище, йдеться про *відсутність еквівалентного відповідника* у мові перекладу. Як показує практика, причин для цього існує декілька. По-перше, це неповнота словника, інтегрованого в систему цифрового ресурсу. Оптимальним, у даному випадку, стане рішення перекладу шляхом застосування описових конструкцій. При відсутності еквіваленту чи аналогу (в тому числі при їхньому незнанні), або ж неможливості застосування транскрипції / транслітерації, термін перекладається шляхом опису, в процесі якого розкривається значення іноземного слова, застосовуючи розгорнуті словосполучення. З нашого боку, найбільш влучно у даному випадку навести приклад із сфери застосування нанотехнологій, в якій домінуюча роль відведена власне англійській мові. Власне в українській мові відповідники з'являються із певним часом, що сприяє застосуванню методу експлікації для перекладу неологізмів: *automatically-controlled* – контро-

льований на автоматичному рівні, *beamsplitter* – світлодільний пристрій, *nanocomposite* – нанокompatційний матеріал, *nanodrug* – лікувальний нанопрепарат. Залежно від контексту і доречності застосування однослівного перекладу, метод опису може бути використаний і в інших цілях. До прикладу, у даному випадку, він більш влучно передає зміст термінів-інтераціоналізмів, що є цілком виправдано: *The operating budget gives you an overview of the company's day-to-day expenses and income* – *Кошти, виділені на підготовку проекту*, показують вам огляд щоденних витрат та доходів компанії [9, с. 88].

Власне, у загальному пласті безеквівалентної лексики можна назвати «тимчасово безеквівалентні терміни», під якими розуміють поняття, близькі за своєю специфікою до слів-реалій. Така безеквівалентність лексики сформувалася через нерівномірний розподіл у досягненнях науки і техніки соціальної сфери, внаслідок чого нововведення, присутні в житті носіїв вихідної мови, деякий час можуть бути практично невідомі представникам іншого лінгвокультурного суспільства.

Із вищевказаного логічно випливає, що реалії суспільного життя є частиною безеквівалентної лексики як лінгвістичного явища. Вони є вагомою складовою базових знань і викликають суттєву зацікавленість у лінгвістів до вивчення взаємодії культури та мови. Науковці приділяють дедалі більше уваги значенню мовлення у соціальному плані, де суттєва кількість досліджень орієнтована на вивчення взаємодії життєвого укладу народу з мовою, якою вони говорять.

По-друге, це стосується випадків неправильного написання слова самим користувачем цифрового ресурсу. Відповідно, перед початком здійснення перекладу людина має переконатися в тому, що введений нею текст коректно сформульований. Це стосується і неправильного оформлення переносів (рекомендовано взагалі не використовувати), некоректного застосування дефісів й тире. При цьому, найчастіше помилки елементарні, їх можна уникнути як шляхом повторного читання, так і внаслідок автоматичної перевірки орфографії у програмі Microsoft Word (клавіша F7; функція працює майже у всіх інших текстових редакторах).

Наступний, об'ємний блок – *лексичні (лексикографічні) помилки*. По-перше, це стосується випадків неврахування багатозначності слова (вибір словникового еквівалента, який не кореспондується із контекстом). У фізичних термінах таким поняттям є «сила», що в англійській мові може бути замінена на:

«power» (зустрічається у 86% термінів): адсорбуюча сила – adsorbing power, сила голограми – hologram power; сила магніту – magnet power; кінська сила – horsepower; оптична сила лінзи – power of lens, lens power; роздільна сила – resolving power;

«strength»: сила струму – current strength; сила осцилятора – oscillator strength; дипольна сила осцилятора – dipole oscillator strength; сила зіткнення – collision strength;

«intensity»: сила звуку – sound intensity; сила землетрусу – earthquake intensity; сила випромінювання – radiant intensity, сила світла – luminous intensity [6, с. 48].

Відповідно, непоодинокими є випадки некоректного співставлення основного слова «сила» із наступним іменником у формі давального відмінку. У практичній роботі із перекладачами також зустрічаються випадки неправильного вибору еквіваленту на мові-перекладачі за умови некоректного збігу при написанні із іншим словом, або ж в силу орфографічних помилок. Зазвичай, така помилка не дуже характерна при перекладі термінів, скоріше вона буде зустрічатися при адаптації публіцистичного тексту, діалогів із побутової комунікації тощо.

По-третє, онлайн-перекладачі не завжди враховують омонімію як лінгвістичне явище. Практика показує, що найбільше таких випадків виявляється тоді, коли переклад здійснюється з української мови на споріднені до неї мови однієї групи походження, проте мають місце і англійські приклади:

дієслово *career* «опускатися стрімголов, на максимальній швидкості» та іменник кар'єра «1) швидке, успішне просування в службовій, суспільній, науковій та ін. діяльності; досягнення слави, вигоди тощо; 2) рід занять»: *Newly released footage shows the plane (top) bouncing as it careered along the runway before bursting into flames;*

дієслово *racketeer* «1) отримання доходу від незаконної діяльності, зазвичай з елементами залякування» та іменник рекетир «2) той, хто займається здирництвом, погрожуючи насильством»: *John Vandemoer, the former head sailing coach at Stanford, also pleaded guilty on Tuesday to racketeering conspiracy* [3, с. 46–47].

По-четверте, це неврахування спеціального значення слова в контексті конкретного речення (словосполучення). Як правило, перекладачі обирають загальне значення поняття замість технічного, медичного, біологічного, юридичного тощо. Відповідно, слід пильно перевіряти якість перекладу таких частин тексту, де його точність

задалегідь ставиться під сумнів. Так, в англійській мові слово *sentence* (загальноприйняте значення – речення) в юридичній термінології переводиться як судове рішення, хоча більшість перекладачів беруть за основу загальний зміст поняття. Наступний приклад демонструє важливість якості перекладу з точки зору уникненням етичних помилок в юридичному тексті. Слово *incapacitation* використовується в значенні *ineligible to run for office* (неможливість зайняти / балотуватися на певну посаду). При цьому *incapacitation* (*incapacity*) також трактують як недієздатність особи (у фізичному сенсі).

Насамкінець, у даному блоці поширеними були і залишаються помилки, пов'язані із перекладом скорочень та аббревіатур. Так, беручи за основу речення: «AI stabilisation eliminates the bumps, delivering gimbal-smooth video when you're on the move. – Стабілізація III усуває хитання, забезпечуючи плавність» вбачаємо, що перекладач може по-різному перекласти концепт «AI», який є аббревіатурою від *artificial intelligence* (штучний інтелект). МуМемогу не знайшов належного еквіваленту цьому досить поширеному скороченню, тому запропонував аналогічну комбінацію літер в колонці перекладу, в той час як Google Translate та Microsoft Translator Bing запропонували переклад методом експлікації, переклавши аббревіатуру повною назвою. Дана методика, на нашу думку, є досить дієвою і допустимим є її відтворення із оригінальною формою терміну-аббревіатури, як у наступному прикладі: «*Supports NAS – Підтримка мережевого збереження даних (NAS)*». Разом з тим, в ході практичної роботи було з'ясовано, що труднощі не виникають у перекладі одиниць виміру з англійської на українську мови: «*Larger Bandwidth with 160 MHz (S) – Ширша смуга пропускання 160 МГц*» [1, с. 238].

Низка перекладознавчих проблем, що стосуються термінів, відноситься до категорії граматичних (порушення керування та узгодження граматичних форм на рівні словосполучення, неправильне творення граматичної форми, помилки в перекладі прийменників, неправильне визначення частиномовного статусу слова) і стилістичних помилок [4, с. 54]. Такого роду хиби є суб'єктивним і в кожному окремому випадку мають місце різного роду казуси.

Терміни в окремо взятому документі утворюють систему зі своїми законами та правилами. Слід пам'ятати: якщо в тексті якийсь пристрій або елемент названий одним словом (словосполученням), то він повинен називатися так само і в інших його частинах, всьому документі

або у кожному із документів великого проекту. У цьому й полягає одна з головних завдань використання пам'яті перекладів (translation memory) та конкордансу: завжди можна подивитися, як сам перекладач застосував якийсь термін або як цей термін переклав інший перекладач, і використувати його варіант у своєму документі, щоб зберегти одноманітність.

Висновки. Підводячи підсумки слід зазначити, що більшість сучасних досліджень у сфері машинного перекладу орієнтовані на оцінку якості комп'ютерного перекладу, адже в перспективі це дозволяє удосконалити роботу конкретних програм. Потенціал наявних ресурсів та швидкість їх оптимізації дозволяють припустити, що

в найближчі десятки років ці платформи зможуть максимально спростити перекладацьку діяльність, особливо не впливаючи на якість запиту. Разом з тим, відсутній єдиний методичний підхід до стандартизації оцінки якості перекладу, так як в його основу закладені складні когнітивні, технічні, лінгвістичні, соціальні та культурні процеси. Відповідно, мова йде про перехід від макроаналітичного до мікроаналітичного рівня, в центрі якого перебуває змістова наповнення словосполучення чи окремої мовної одиниці [12, с. 594]. Відповідно, перспективи подальших наукових пошуків вбачаємо у дослідженні питання побудови термінів шляхом використання внутрішніх ресурсів мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Абабілова Н. М. Терміни-аббревіатури як перекладознавча проблема. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. № 56. 2022. С. 236–239.
2. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Машинний переклад як складова підготовки майбутніх документознавців. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2018. С. 77–83.
3. Волошина Д. О. Міжмовні омоніми як перекладацька проблема (на матеріалі англійськомовних мас-медійних текстів): дис... к.ф.н. Київський національний лінгвістичний університет. 2019. 124 с.
4. Гайдук Н. А., Кокташ М. Г. Типові помилки під час використання системи машинного перекладу Google Translate. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. № 43 том 4. 2019. С. 52–55.
5. Данилов Г., Балакірева В., Василенко К. Машинний переклад, системи машинного перекладу та їх специфіка. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. № 33. 2021. С. 293–311.
6. Ємельянова Д. В., Арнаутова В. Г. Труднощі перекладу фізичних термінів на прикладі поняття «сила». *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 9. Том 2. С. 46–49.
7. Костікова І. Упровадження електронних словників у процесі навчання англійської мови. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, № 2 (76). 2018. С. 3–13.
8. Ольховська А., Хоменко А. Вплив використання нейронної системи машинного перекладу на якість перекладу текстів у галузі економіки. *Молодь і ринок* № 5 (184), 2020. С. 30–35.
9. Хацер Г. О. Особливості перекладу термінів-словосполучень та складних термінів (на прикладі текстів банківських звітів). *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»* № 1, 2017. С. 86–89.
10. Хорошун О. О. Машинний переклад: історичний огляд. Збірник наукових праць «Нова філологія» № 82. 2021. С. 333–337.
11. Muh. Ridha Anugrah Latief, Noer Jihad Saleh, Abidin Pammu. The effectiveness of machine translation to improve the system of translating language on cultural context. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* № 575. 2020. p. 1–10.
12. Rivera-Trigueros I. Machine translation systems and quality assessment: a systematic review. *Language Resources and Evaluation* V. 56. 2022. p. 593–619.